

1. В ході аналізу нами виявлено такі компоненти відповідальності за свій фізичний стан: когнітивний, мотиваційно-емоційний, поведінковий.
2. Визначення компонентів відповідальності школярів за свій фізичний стан дозволяє розробити критерії оцінки цієї якості у процесі фізичного виховання.
3. Врахування компонентів відповідальності за свій фізичний стан дозволить підвищити процес фізичного виховання учнів загальноосвітніх шкіл.

ЛІТЕРАТУРА

1. Савчин м.в. проблеми вивчення відповідальності як соціально-психологічної якості людини // педагогіка і психологія: вісник академії педагогічних наук україни.- Київ, 1994- № 4 (5). – с.30-37.
2. Оржеховська в.м. формування соціальної відповідальності учнів у сучасній школі//педагогіка і психологія № 4 (13) 1996 науково-теоретичний та інформаційний журнал академії педагогічних наук україни київ "педагогічна думка" - с. 25-31.
3. Левківський м.в. критерії та рівні розвитку відповідального ставлення до праці //рідна школа №11-12 (768-769) листопад – грудень 1993 київ, видавництво "освіта" – с.54-57
4. Зварищук О.М. Молода спортивна наука України: Збірник наукових статей в галузі фізичної культури та спорту.- Львів: ЛДІФК, 2000.- Випуск 4.- 162 с.
5. сафин в.ф. психология самоопределения личности.- свердловск, 1986.
6. helkama k towrd a cognitive-developmental theory of attribution of responsibility.- helsinki 1981.

RESPONSIBILITY COMPONENTS FOR PHYSICAL CONDITION OF SECONDARY SCHOOL OKSANA ZVARYSHCHUK

Lviv state institute of physical culture

Three components of responsibility education have been worked out: cognitive, motive-emotional and behavior components.

ОСОБЛИВОСТІ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНКИ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ

ВІКТОРІЯ КОЖЕМЯКІНА

Національний університет фізичного виховання і спорту України

На процес становлення основних систем організму молодших школярів та подальше збереження здоров'я впливають різноманітні фактори. Провідними з них є спадковість, здоровий спосіб життя та рівень рухової активності.

Однією з характеристик рухової активності є фізична підготовленість – важливий результат фізичного виховання, втілений у досягнутому рівні працездатності, сформованих рухових якостях, які сприяють ефективній життєдіяльності людини, її фізичному здоров'ю та творчій активності.

Але на сьогоднішній день фізична підготовленість населення країни не відповідає вимогам сучасного суспільства і особистості. Так, за результатами обстежень, проведених у м. Києві та інших регіонах країни, низький рівень фізичної підготовленості мають до 40 % дітей дошкільного віку та школярів.

Проблема оцінки рівня розвитку рухових якостей пов'язана з розробкою науково обґрунтованих систем виміру, що об'єктивно відображають фізичні та функціональні можливості дитини у певний період розвитку.

Існують різноманітні підходи щодо проблеми оцінки рівня фізичної підготовленості – наприклад, педагогічний та біомедичний. У педагогічному підході використовують тестування для отримання певного результату з метою характеристики рухових якостей, з у

біомедичному підході – враховують не кількісний результат тестування, а його “фізіологічну вартість”, тобто ступінь напруження функціональних систем організму, що реалізують рухову діяльність.

Біомедичні підходи не дають безпосередньої інформації про рівень розвитку рухових якостей, але відзначаються високою об’єктивністю, в зв’язку з чим є найбільш оптимальними для оздоровчої фізичної культури.

Застосовуючи один вдалий тест іноді можна отримати і кількісний результат і його “фізіологічну вартість”, наприклад вимір сили розгиначів м’язів спини – це і “педагогічний” і “біомедичний” тест, оскільки одночасно фіксується кількісний результат та оцінюються функціональні можливості нервово-м’язового апарату (В.О. Романенко, 1999 [4]).

Одним з найважливіших завдань фізичного виховання у школі є зміцнення здоров’я, тому обов’язковою нормою фізичної підготовленості школярів молодших класів має бути така норма, котра б забезпечувала стабільний рівень здоров’я. За допомогою правильно вибраних рухових тестів можна визначити не тільки рівень розвитку рухових якостей, але й рівень функціонування основних систем організму як показника фізичного здоров’я дітей (С.С. Вайнбаум, 1997 [2], Т.Ю. Круцевич, 1999 [3]).

У спеціальній літературі зустрічаються різні системи оцінки фізичної підготовленості школярів – комплекс ГПО, Єврофіт (1982) [5], тести “Виклик президента” (1986, США), Державні тести України (1995), “тест - програма мера Москви (1997), а також різні авторські системи.

Державна система тестів України недостатньо обґрунтована з точки зору оцінки ефективності фізичного виховання школярів і не має доказів того, що виконання школярами нормативів рухових тестів відповідає певному рівню стану їх здоров’я. В деякі авторські системи комплексної оцінки фізичного здоров’я дітей та підлітків як компоненти увійшли показники рівня розвитку рухових якостей (В.І. Белов, 1989 [1], Т.Ю. Круцевич, Г.Л. Анисенко, 1998 [1]).

Але кожна система тестування має різноманітні методики для обґрунтування відбору контрольних вправ, які входять до батареї тестів для оцінки фізичної підготовленості.

Не зважаючи на значну кількість наведених у спеціальній літературі науково обґрунтованих тестових вправ для визначення рівня фізичної підготовленості молодших школярів виникла необхідність їх систематизації в залежності від мети, з якою вони будуть використовуватись у практиці фізичного виховання.

Оцінювати фізичну підготовленість можна з різною метою:

- Для визначення стану розвитку рухових якостей у певний момент;
- Для виявлення ефективності педагогічного процесу фізичного виховання з точки зору динаміки рівня розвитку рухових якостей за певний період занять;
- Для підтвердження оздоровчої ефективності педагогічного процесу фізичного виховання, виходячи на увазі пряму взаємозалежність результатів тестування зі станом окремих функціональних систем і всього організму у цілому;
- Для визначення направленості педагогічного процесу або корекції його програм в залежності від виявлених закономірностей і т.і.

Таким чином, правильний підбір рухових тестів в залежності від мети дослідження та результати, показані у цих тестах, можуть служити не тільки критерієм оцінки фізичної підготовленості школярів молодших класів, але й визначати рівень функціонування окремих систем і всього організму в цілому, як показника фізичного здоров’я школярів. Це і є основною метою нашого дослідження – науково обґрунтувати методику відбору контрольних вправ до батареї тестів для оцінки рівня фізичної підготовленості, яка об’єктивно відображає напрямку спрямованість процесу фізичного виховання молодших школярів.

Передбачається, що наукове обґрунтування розробленої методики відбору контрольних вправ для визначення рівня фізичної підготовленості школярів молодших класів дозволить спеціалістам з фізичного виховання підвищити оздоровчу ефективність фізичними вправами з дитячим контингентом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белов В.И. Физическая тренировка и оздоровительный эффект / Энциклопедия здоровья. Молодость до ста лет: Справ. изд. - 2-е изд. - Москва: Химия, 1994. - 400 с.
2. Вайнбаум Я.С. Дозирование физических нагрузок школьников. - Москва: Просвещение, 1991. - 64 с.
3. Круцевич Т.Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания. - К.: Олимпийская литература, 1999. - 232 с.
4. Романенко В.А. Двигательные способности человека. - Донецк: Новый мир, 1999. - 336 с.
5. Eurofit / Handbook for the Eurofit Tests of Physical Fitness. - Rome, 1988. - 72 p.

THE PECULIARITIES OF APPROACHES TO EVALUATION OF PHYSICAL FITNESS OF PRIMARY SCHOOL PUPILS

VIKTORIYA KOZHEMYAKINA

National University of Physical Education and Sport of Ukraine

The article deals with the problem of substantiated approach to selection of exercise tests in order to determine the level of physical fitness of primary school pupils which is necessary to confirm recreational efficiency of physical education.

ЕВОЛЮЦІЯ СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ ТЕОРЕТИЧНОГО РОЗДІЛУ В ПРОГРАМАХ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ

СЕРГІЙ КОЗІБРОЦЬКИЙ

Луцький Державний Технічний Університет

Однією із актуальних проблем формування і розвитку національної системи фізичного виховання є програмно-методичне забезпечення процесу фізичної підготовки школярів та студентської молоді. На це вказують провідні науковці (Б.М. Шиян, А.С. Нісімчук, О.Д. Дубогай, С.М. Канішевський, С.І. Операйло та ін.), керівники відповідних кафедр, методисти, викладачі та вчителі.

До сьогодні залишається відкритим питання щодо рівня фізкультурної освіти та фізичної підготовленості студентської молоді. Для студентів вищих навчальних закладів 1-2 рівнів акредитації у 1996 році введено в дію базову програму з предмету "фізична культура", яка покликана забезпечити мінімальний рівень обсягу знань, умінь та навичок відповідно до державних вимог. Для студентів вищих навчальних закладів 3-4 рівнів акредитації така програма ще тільки розробляється. У зв'язку із цим виникає чимало труднощів в організації процесу фізичного виховання в численних ВЗО України. При цьому варто врахувати, що відповідно із Законом України "Про фізичну культуру і спорт" (стаття 12) та Державною програмою розвитку фізичної культури і спорту (розділ 2) - фізичне виховання є обов'язковою дисципліною для всіх типів навчально-виховних закладів незалежно від форми власності, а його обсяг у вищих навчальних закладах повинен становити не менше 4 годин на тиждень.

Таким чином, науково-методичне обґрунтування розробки та впровадження навчальних програм для студентів вищої школи України є назрілим і стратегічно важливим завданням. Це спонукало нас звернутись до вивчення цієї проблеми в історичному аспекті. Ми поставили собі за мету проаналізувати усі офіційні навчальні програми з фізичної культури, які діяли у вищій школі України впродовж ХХ століття. В даній статті ми торкнемося цих питань тільки у розрізі аналізу структури та змісту теоретичного розділу програм з фізичної культури для студентської молоді.

Наше дослідження базувалось на вивченні документів та матеріалів центру вищої освіти Міністерства освіти і науки України; низки наукових бібліотек, серед яких - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, бібліотека Національного